

Aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer H.M. de Jonge
Aan de minister van Medische Zorg en Sport, mevrouw T. van Ark

Per email verzonden

Cc.: De heer W. Koolmees, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Datum

7 april 2021

Ons kenmerk

21-070/KJ/RvN/tvm

Betreft / Onderwerp

Financiële schade van werknemers in Zorg en Welzijn door Covid-19

Doorkiesnummer

06 11 76 55 18

Email contactpersoon

rian.vannispen@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte heer De Jonge, geachte mevrouw Van Ark,

Exact een jaar geleden stuurde de FNV u een brandbrief om onze zorgen over de werkomstandigheden van de werknemers in zorg en welzijn onder uw aandacht te brengen. Met name de mogelijkheid om veilig en beschermd hun werk te kunnen doen. Nu, één jaar later vraagt de FNV u om een fonds in te stellen voor werknemers in zorg en welzijn die op hun werk besmet zijn met het Covid-19 virus, daarvan ziek zijn geworden en tot op de dag van vandaag nog niet volledig hersteld zijn. Dit als tegemoetkoming van de financiële- en gezondheidsschade schade die zij daardoor lijden.

Onvoldoende bescherming van werknemers in zorg en welzijn

Maart 2020 werd Nederland geconfronteerd met de eerste golf van Covid-19, een ziekte die leidde tot vele sterfgevallen. Van het begin af aan was duidelijk dat de kans om besmet te raken groot is. De aantallen zieken op Covid-afdelingen en IC's groeiden. De werknemers in zorg en welzijn namen hun verantwoordelijkheid en leverden de zorg die de zieke Nederlanders nodig hadden, met een groot risico om zelf besmet en ziek te worden. Dagelijks namen grote aantallen leden contact met ons op omdat zij onbeschermd hun werk moesten doen. De klachten richtten zich op;

- Het enorme gebrek aan beschermingsmiddelen;
- De (preventie) richtlijnen van het RIVM waren onduidelijk en onvolledig;
- onzekerheid over besmette patiënten/cliënten of collega's, omdat er te weinig werd getest.

Het testen is onverantwoord laat op gang gekomen. En bij het vaccineren krijgen zorgmedewerkers, met uitzondering van IC, weer geen voorrang. Met als resultaat tot en met maart 2021; ruim 150.000 zorgmedewerkers zijn besmet (geweest) met Covid-19. Hoeveel daarvan ook daadwerkelijk ziek zijn geweest, meldt het RIVM niet. Van de vele ziek geworden zorgmedewerkers zijn ten minste 927 zorgmedewerkers in het ziekenhuis opgenomen. Voor zover bekend zijn 30 zorgmedewerkers overleden aan Covid-19.

Beroepsziekte Covid-19

Door de Rijksoverheid is het Nederlands Centrum voor Beroepsziekten (NCvB) aangewezen als het instituut waar beroepsziekten gemeld moeten worden. Per 1 april 2020 heeft het NCvB Covid-19 opgenomen in de lijst van beroepsziekten. Sinds 30 april 2020 is er een stappenplan beschikbaar voor het melden van Covid-19 als beroepsziekte en is het mogelijk om groepsmeldingen te doen.

Inmiddels heeft ook de Europese Unie van medisch specialisten aangegeven dat Covid-19 een beroepsziekte is.

Het werken in zorg en welzijn in de eerste Covid-19 golf is niet zonder gevaar gebleken. Zonder duidelijke richtlijnen en zonder (voldoende) persoonlijke beschermende middelen liepen en lopen zorgmedewerkers meer risico om ziek te worden dan andere werknemers. Door Rijksoverheid, experts en beroepsverenigingen is te weinig verantwoordelijkheid genomen om de werknemers te beschermen of werknemers de kans te geven om tijdens hun werk voor hun eigen veiligheid zorg te dragen. De FNV is van mening dat door deze nalatigheid de overheid verplichtingen heeft naar zorgmedewerkers die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben gepakt en door zijn gegaan, met veelal gevaar voor eigen leven, met zorgen voor anderen. Wij vinden dat er een tegemoetkoming dient te komen voor de zorgmedewerkers die door deze beroepsziekte financiële schade ondervinden.

Covid-19-fonds

De FNV pleit voor een fonds waarin de medewerkers een tegemoetkoming krijgen. We zien bij de FNV dat er een grote groep zorgmedewerkers is met langdurige klachten na besmetting met Covid-19. Bij de zorgmedewerkers die in de eerste golf besmet zijn geraakt zien wij dat zij nu inkomensschade beginnen te krijgen. Het zwaartepunt zit in het tweede deel van het eerste jaar bij de GGZ (80% van het laatstverdiende loon en in het tweede ziektejaar 75%) en bij de andere zorgbranches na het eerste ziektejaar (70% van het laatstverdiende loon in het tweede ziektejaar). Daarnaast is de onregelmatigheidstoeslag weggevallen en zijn er extra zorgkosten gemaakt, zoals revalidatietrajecten die niet vergoed worden door de zorgverzekeraar. Ook na de eerste twee jaren kan financiële schade ontstaan, als er sprake is van inkomensachteruitgang bij blijvende invaliditeit.

Daarom moet er een fonds komen waaruit slachtoffers een tegemoetkoming kunnen krijgen. De werkgever aansprakelijk stellen is natuurlijk ook een mogelijkheid. Dat doen we op dit moment ook al bij de FNV via ons bureau beroepsziekten (BBZ), maar dit zijn vaak langdurige zaken. We merken dat veel leden dit een moeilijke stap vinden, zeker als ze nog in dienst zijn en nog hoop hebben op re-integratie.

Het opzetten van het fonds kan naar voorbeeld van de tegemoetkoming voor asbestslachtoffers, waar de overheid ook te laat afdoende maatregelen heeft getroffen. Op dit fonds kunnen alle werkenden een beroep doen, die op hun werk besmet zijn geraakt en langere tijd klachten hebben. Dit is breder dan het ZWIC, dat beperkt is tot alleen zorgmedewerkers die overleden zijn of opgenomen zijn (geweest) op de IC.

De hoogte van de tegemoetkoming zou ook vergelijkbaar kunnen zijn met de tegemoetkoming die ook OPS- (schilderziekte) en asbestslachtoffers krijgen. Wanneer mensen van mening zijn dat de tegemoetkoming niet toereikend is, dan moet de weg openblijven om alsnog de werkgever aansprakelijk te stellen. Onze verwachting is dat een tegemoetkoming door een grote groep al ervaren zal worden als een vorm van erkenning, waarmee dure en langdurige rechtszaken voorkomen worden.

Salarisverhoging voor zorg

De medewerkers in zorg en welzijn zetten zich voor meer dan 100% in om patiënten en cliënten te verplegen en verzorgen. Een inspanning die normale inzet overschrijdt. Daarvoor krijgen als dank een applaus en een eenmalige bonus, mits hun werkgever dit voor ze aanvraagt.

Na de inspanningen van de werknemers in zorg en welzijn in de eerste Covid-golf heeft de FNV direct voorgesteld om het werk van de werknemers in zorg en welzijn structureel beter te belonen. Dit vond gehoor in de Tweede Kamer. Echter moties in de Tweede Kamer om werknemers in zorg en welzijn een structurele loonsverhoging te geven worden door u niet uitgevoerd, maar beantwoord met een commissie die door u is ingesteld bij de SER om de vraag van de arbeidsmarkt te onderzoeken.

Herhaaldelijk hebben wij aangegeven dat de lonen van werknemers in zorg en welzijn achterblijven bij de lonen in de marktsector. Volgens onze berekening is er 2,25 miljard euro nodig om de loonachterstand in te lopen en de werkdruk te verminderen.

De salarissen in de zorg zijn al sinds de vorige eeuw lager dan de salarissen voor vergelijkbare functies in de marktsector. Deze achterstand is al ontstaan voordat het OVA-convenant ruim 20 jaar geleden tot stand is gekomen. Andere sectoren zijn voor een leefbaar inkomen veel aantrekkelijker om te gaan werken dan zorg en welzijn.

Maar de sector zorg en welzijn heeft wel een groot personeelstekort, dat tot 2030 alleen maar verder oploopt. Vanuit andere sectoren wordt nu juist gekeken naar de sector zorg en welzijn om ontslagen werknemers uit andere sectoren een andere baan te bieden. Maar een recent project met KLM-medewerkers is nauwelijks van de grond gekomen, mede door het niet te overbruggen loonverschil. Het is dus hoog tijd om de loonachterstand op te heffen.

De FNV zal daarom voor de besprekingen van een opvolgend herstelpakket een investeringsbedrag van 2,25 miljard vragen voor de sector zorg en welzijn ten behoeve van de verbetering van de lonen. Uiteraard gaat het om een structurele loonsverbetering, maar een investering via een nieuw herstelpakket is een goede eerste stap.

Tot slot. Het is vandaag 7 april. De internationale wereldgezondheidsdag. Een themadag waarop de WHO aandacht vraagt voor de gezondheidszorg. De FNV vraagt uw aandacht voor de werknemers in zorg en welzijn, die de gevolgen van de gezondheids crisis aan den lijve ondervinden. Wij roepen u op te komen voor de noden van de werknemers in zorg en welzijn. Voor hun gezondheid en financiële schade en voor het rechtzetten van een jarenlange beloningsachterstand. Wij verwachten snel van u te horen.

Met vriendelijke groet,

Kitty Jong
Vicevoorzitter FNV